

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Економічні перспективи підприємництва в Україні»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ
РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ПОЗНАНІ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

Серію «Митна справа в Україні» засновано в 2001 р. Її продовженням є серія
«Податкова та митна справа в Україні», яку започатковано в 2015 р.

*Присвячена 15-річчю
Навчально-наукового інституту економіки,
оподаткування та митної справи*

**УКРАЇНА – ТЕРИТОРІЯ МОЖЛИВОСТЕЙ
ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

*Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
«Економічні перспективи підприємництва в Україні»*

У двох частинах

Частина 1

26–27 жовтня

**Ірпінь
2017**

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Економічні перспективи підприємництва в Україні»

УДК 334.7(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)290я431 Е45
У 45

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 16 від 5 грудня 2017 року)

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої 15-річчю Навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи,
«Економічні перспективи підприємництва в Україні», 27–28 жовтня 2017 року

Рецензенти:

Е. В. Прушківська, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин Запорізького національного технічного університету;

О. С. Трегубов, кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Організаційний комітет:

Голова – Пашко П. В., д.е.н., професор, ректор УДФСУ;

Заступник голови – Швабій К. І., д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи УДФСУ;

Жмайлов В. М. – к.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Сумського національного аграрного університету;

Войнаренко М. П. – д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України, перший проректор Хмельницького національного університету;

Русак О. С. – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства Академії управління при Президенті Республіки Білорусь (м. Мінськ, Республіка Білорусь);

Даріуш Новак – доктор наук, професор, завідувач кафедри управління та аналізу ресурсів підприємства Економічного університету в Познані (Республіка Польща);

Лазебник Л. Л. – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства УДФСУ;

Белінська Я. В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки УДФСУ;

Слюсарева Л. В. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства УДФСУ;

Гурочкіна В. В. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства УДФСУ;

Піжук О. І. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства УДФСУ.

У 45 **Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва** : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Економічні перспективи підприємництва в Україні», (26–27 жовтня 2017 р., м. Ірпінь) : у 2 ч. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2017. – Ч. 1. – 662 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 101).

ISBN 978-966-337-466-6

У збірнику опубліковано матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвячені питанням осмислення економічних проблем та перспектив розвитку підприємництва України. Основними напрямками досліджень є: економічна безпека та державне регулювання підприємницької діяльності; інноваційно-інвестиційні засади розвитку підприємництва в Україні; бюджетно-податкові та митно-тарифні складові підтримки підприємництва; теорія і практика маркетингових досліджень в підприємницькій діяльності; модель випускника вищого навчального закладу для підприємницької діяльності; Україна – територія можливостей для розвитку бізнесу: погляд молоді. Видання призначене для науковців, молодих вчених, аспірантів, студентів.

УДК 334.7(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)290я431

Матеріали розміщено у авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їх відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

ISBN 978-966-337-466-6

© Науковий гурток «Економіст», 2017

© Університет ДФС України, 2017

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Економічні перспективи підприємництва в Україні»

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
SUMY NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY
KHMELNYTSKYI NATIONAL UNIVERSITY
ACADEMY OF MANAGEMENT OF PRESIDENT OF
REPUBLIC OF BELARUS
POZNAŃ UNIVERSITY OF ECONOMICS (REPUBLIC OF POLAND)
STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE
UNIVERSITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE**

THE SERIES «TAX AND CUSTOMS IN UKRAINE»

The series «Customs in Ukraine» was founded in 2001. The continues this series –
«Taxation and Customs in Ukraine» started in 2015

*The conference is dedicated to the 15th anniversary of
the Educational and Scientific Institute of Economics,
Taxation, and Customs*

**UKRAINE - TERRITORY OF OPPORTUNITIES
FOR DEVELOPMENT OF ENTERPRISE**

**Proceedings of the International on Scientific and
Practical Internet Conference
«Economic perspectives of business in Ukraine»**

The materials included in two parts

Part 1

October 26-27, 2017

Руденко Оксана Анатоліївна,
старший викладач кафедри
менеджменту та бізнес-
адміністрування
Черкаський державний технологічний
університет

ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФУНДАМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ ТА КРАЇНИ

Стабілізація і розвиток економіки України значною мірою залежить від того, наскільки ефективною є інвестиційна діяльність та базовий інвестиційний потенціал. У цьому велику роль відіграє держава, яка за допомогою методів економічного регулювання може цілеспрямовано впливати не тільки на формування внутрішніх та приплив зовнішніх інвестицій, а й створити умови для їх спрямування в реальний сектор економіки. Розв'язання проблеми інвестування надасть змогу забезпечити прогресивну реструктуризацію на всіх рівнях, перехід до конкурентоспроможної економіки та формування підґрунтя до реалізації інноваційної моделі розвитку.

Вагомий внесок у вивчення інвестиційного потенціалу зробили наступні іноземні та вітчизняні дослідники: Старик Д.Э. [1], Федонін О.С. [2], Ткачук В.Р. [3], Пересада А.А. [4], Ворсовський О.Л. [5], Должанський І.З. [6], але основним об'єктом дослідження в їх працях є поняття «інвестиційна привабливість», фактори та умови, що її визначають, методики її оцінки тощо, тоді як поняття «інвестиційний потенціал», методи та критерії його оцінки розкриваються лише побічно та не достатньо ґрунтовно. Основна увага науковців сконцентрована на дослідженні економічного, виробничого, інноваційного потенціалів.

Виробничий потенціал, який формує передумови для інвестиційного потенціалу ґрунтується на виробничій структурі вітчизняної економіки. Розглянемо показники виробничого потенціалу у вигляді динаміки кількості підприємств України в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка кількості підприємств в Україні за 2010-2015 рр.

Роки	Великі підприємства	Середні підприємства	Малі підприємства
2010	586	20983	357241
2011	659	20753	354283
2012	698	20189	344048
2013	659	18859	373809
2014	497	15906	324598
2015*	423	15202	327815

Джерело: [7]

* Без урахування результатів діяльності бюджетних установ, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

На кінець 2015 року в Україні налічувалось 1973 тис. суб'єктів малого і середнього підприємництва (проти 1932 тис. в 2014 році), з яких 1,63 млн. фізичних осіб-підприємців і 343 тис. юридичних осіб-підприємців. Та кількість підприємств для країни з відкритою економікою не створює серйозних передумов для розвитку інвестиційного потенціалу. Так, в країнах ЄС на 10 тис. осіб населення в середньому припадає близько 450 малих та середніх підприємств, у Японії – до 500, в США – до 750, а в Україні – 62.

Найбільша кількість малих і середніх підприємств в Україні традиційно зосереджена в м. Києві – 25%, Дніпровській – 11,2%, Донецькій – 6,8%, Харківській – 6,7%, Львівській – 5,5%, Київській – 5,5%, Одеській – 5,2% областях.

Слід зазначити, що кількість великих підприємств впродовж трьох останніх років значно зменшилась: з 659 одиниць у 2013 році, 497 – у 2014 році, до 423 – у 2015 році. В першу чергу це є наслідком ведення АТО і тимчасової окупації частини території східних регіонів, де здебільшого розміщувались великі промислові підприємства, та впливу загальноекономічної кризи, що лише посилилась у зв'язку з подіями воєнного характеру.

Кількість малих підприємств у 2015 році зросла на 3,2 тис. одиниць (1%) і досягла майже 328 тис.. Проте, це не можна назвати успішними здобутками, оскільки це лише незначний крок в напрямку повернення втрачених у 2014 році позицій, коли кількість малих і середніх підприємств в порівнянні з попереднім роком скоротилась на 30 тис. одиниць. При цьому нинішній показник кількості підприємств малого бізнесу на 4% менший за значення 2010 року.

Основний позитив динаміки розвитку в категорії малого підприємництва відбувся за рахунок мікробізнесу. Так, кількість мікропідприємств у 2015р. зросла на 5 тис. одиниць (2%) і досягла 284 тис. підприємств.

Розглянемо кількість підприємств за галузями економіки. За видами економічної діяльності у 2015 р. в структурі малих і середніх підприємств найбільша їх частка (27%) займалась оптовою та роздрібною торгівлею і ремонтом автотранспортних засобів, 14% – сільським, лісовим або рибним господарством, 12% – промисловим виробництвом, 9,5% – операціями з нерухомим майном, 9% – будівництвом, 8,5% – професійною та науково-технічною діяльністю, 4,5% – транспортом, складським господарством, 4,5% – адміністративним обслуговуванням, 4% – інформацією та телекомунікаціями, 2% – тимчасовим розміщенням й організацією харчування, 1% – освітою, 1% – охороною здоров'я, 1% – мистецтвом, спортом, 1% – наданням інших послуг [8].

Сучасний стан вітчизняної системи підприємництва свідчить про незбалансованість підприємницького сектору. Спостерігається тенденція до зменшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності. Якщо в 1991-2008 рр. підприємницький сектор національної економіки України кількісно виріс майже у 12 разів, то протягом 2010-2014 рр. кількість суб'єктів господарювання

значно зменшилась: середніх підприємств – на 24,19% або на 5077 од.; малих підприємств – на 9,13%, або на 32643 од.; великих підприємств – на 15,19% або на 89 од. Аналогічна тенденція спостерігається для суб'єктів господарювання – фізичних осіб. Їх кількість зменшилась на 11,83%, або на 213958 осіб. Станом на 01.01.2013 р. у структурі суб'єктів вітчизняного підприємництва за розміром підприємств частка малих підприємств становила 94,3%, середніх – 5,5% та великих – 0,2%. Проте майже 85% ВВП забезпечує саме великий бізнес [9, 10].

Список використаної літератури:

1. Старик Д.Э. Как рассчитать эффективность инвестиции. – М.: Финстатинформ, 1996.
2. Федонін О.С. Потенціал підприємства: Формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 316 с.
3. Ткачук В.Р. Організаційний механізм формування та нарощування інвестиційного потенціалу регіону: Автореф. дис. к-та екон. наук: 08.00.05 / Полтавський національний технічний університет. – Полтава, 2008. – 20 с.
4. Пересада А.А. Інвестиційний процес в Україні. – К.: Лібра, 1998. – 374 с.
5. Ворсовський О.Л. Теоретико-методологічні основи інвестиційного потенціалу під-ва // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 15. – С. 8-11.
6. Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О., Герасименко І.М., Ращупкіна В.М. Управління потенціалом підприємства: Навч. посібник – К: Центр навчальної літератури, 2006 – 362 с.
7. Кількість суб'єктів господарювання за регіонами Державна служба статистики України.Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Національна платформа малого та середнього бізнесу Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-rokaznykiv-rozvytku-pidpryyemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/>
9. Державна служба статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
10. Котляревський О. Інноваційно-інвестиційна складова мотиваційного механізму розвитку підприємництва / О. Котляревський // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Випуск 42 / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – С. 123-132.